

Orta Öğretim Okullarında yardımcı öğretmen çalıştırılması hakkındaki 2624 sayılı kanun müddetinin beş yıl daha uzatılmasına ve ikinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe Encümenleri mazbatasası (1/174)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Kararlar Müdürlüğü

Sayı : 6/4043

6 . XII . 1943

Büyük Millet Meclisi Yüksek Belisiğine

Orta Öğretim Okullarında yardımcı öğretmen çalıştırılması hakkındaki 2624 sayılı kanunun müddetinin beş yıl daha uzatılmasına ve ikinci maddesinin tadiline dair Maarif Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 2 . XII . 1943 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Orta Öğretim Okullarında yardımcı öğretmen çalıştırılmasına dair olan 2624 numaralı kanunun yürürlük müddetinin beş yıl daha uzatılması ve ikinci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun lâyihasının mucip sebepleri

Orta Öğretim Okullarının devamlı bir şekilde gelişmesi karşısında bu okullara öğretmen yetiştiren müesseselerinin kadroları da genişletilmiş idi. Ancak Meslekî ve Teknik öğretim okullarıyla Köy enstitülerinin açılması dolayısıyla artan öğretmen ihtiyacını, kadroları arttırılan bu müesseselerin kısa zamanda karşılaması henüz mümkün olamamıştır. Bugünkü teşkilât ve gelecek için düşünülen gelişme imkânlarına göre Orta ve Teknik öğretim okullarımızla Köy enstitülerimizin öğretmen ihtiyacını karşılamak üzere ve kanuni şartları haiz olmak şartıyla daha 4 200 öğretmene lüzum vardır. Bunları kısa zamanda yetiştirmek için gerekli tedbirler alınmaktadır. Bununla beraber bu yeni öğretmenler tamamen tahsillerini ve askerliklerini bitirip meslek hayatında faal vazife alınca kadar olan devrede orta öğretim okullarında bir kısım derslerin daha bir müddet yardımcı öğretmenlerle idare edilmesine mecburiyet görülmekte ve bu maksatla 2624 sayılı kanunun hükümlerinin beş yıl daha uzatılmasına zaruret bulunmaktadır. Yalnız 2624 sayılı kanunun ikinci maddesi, yardımcı öğretmenlere verilecek âzami ücret haddini (60) lira olarak tesbit etmiş bulunmaktadır. Herhangi bir yüksek okul mezununu 60 lira gibi az bir para ile bu vazifeye bağlamak bugünün hayat şartları ve Tekaüt kanunlarının bu gibi kimselere resmî ve hususî teşekküllerde temin ettiği ücretler bakımından artık imkânsız bir hale gelmiştir. Bu sebeple yardımcı öğretmenlere verilecek haftalık ders saati sayısını da arttırmasuretiyle açık dersleri daha kolay kapatabilecek şekilde yardımcı öğretmenlerden yüksek tahsilini bitirmiş olanlara ayda (85), ve lise veya muadili tahsil görmüş bulunanlara (75) lira ücret verebilmek imkânını sağlamak üzere bu maddenin değiştirilmesi de lüzumlu görülmüş ve ilişik lâyiha bu esasa göre hazırlanmıştır.

Maarif Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maarif Encümeni
Esas No. 1/174
Karar No. 2

13 . XII . 1943

Yüksek Reisliğe

Orta Öğretim Okullarında yardımcı öğretmen çalıştırılması hakkındaki 2624 sayılı kanun müddetinin beş yıl daha uzatılmasına ve ikinci maddesinin tadiline dair olarak Maarif Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 2 . XII . 1943 tarihli kararıyla Yüksek Meclise sunulan kanun lâiyhası havalesi gereğince Maarif Vekili de hazır bulunduğu halde Encümenimizde incelendi.

Orta dereceli okullarımızda eğitim ve öğretimin selâmeti ve verimin keyfiyetçe düzelmesi 2624 sayılı kanun ile Hükümete verilmiş olan salâhiyetin kullanılmasını ve böyle bir salâhiyete olan ihtiyacın da süratle ortadan kalkmasını gerektirir. Bu gerek Hükümetçe gözönünde tutularak son yıllarda orta öğretmen yetiştiren kurumların genişletilmesine, mezunları sayısının da artırılmasına çalıştırılmıştır. Fakat nizamî şartları haiz öğretmen sayısı orta öğretim kadrosundaki boşlukları dolduracak haddi bulamamıştır. Yeniden kurulan Köy Enstitüleriyle Teknik Okullar da kültür dersleri için orta öğretimin diğer okullarına yetişmeyen öğretmenlerinden daha bir kısmını çekmiştir. Bu yüzden orta öğretim kurumlarımızda daha bir müddet yardımcı öğretmen kullanılması zaruri görülmektedir. Encümenimiz bu müddetin kabil olabileceği kadar kısaltılması lâzımgeldiği hakkındaki kanaatini Maarif Vekiline bildirmiş Vekil de orta öğretimin bir gelişme plânının hazırlanmasına başladığını bu plânın gerekli kanunların projeleriyle birlikte yakında

Meclise sunulacağını, plânda gereği kadar mesleki ve kanuni vasıfları haiz öğretmen yetiştirilmesine dair olan maddelerin de beş yıl içinde gerçekleştirileceğini söylemiştir. Encümenimiz orta öğretime ait bir gelişme plânı hazırlanması ve bu sayede beş yıl sonra da yardımcı öğretmen kullanma ihtiyacından kurtulmanın sağlanması kaydıyla 2624 sayılı kanun hükümlerinin daha beş yıl müddetle yürürlükte bırakılmasını kabul etmiştir.

Encümenimiz incelenen lâiyhanın ikinci maddesinde derpiş olduğu üzere yardımcı öğretmenlere verilecek ücretlerin bunların artırılacak olan ders saatleriyle nispetlendirilebilmesi ve bunu mümkün kılacak kanuni hükümlerin konmasını da lüzumlu bulmuştur.

Buna göre Hükümetçe teklif olunan ilişik lâiyhanın bu haliyle kanunlaşmasını muvafık görmekteyiz. Lâiyhayı; havalesi mucibince Bütçe Encümenine gönderilmek üzere saygılarımızla Yüksek Reisliğe sunarız.

Mf. En. Rs. N.	M. M.	Kâtip
Sivas	Sivas	Urfa
R. Ş. Sırer	R. Ş. Sırer	S. K. Yetkin
Ankara	Bingöl	Bolu
B. Baykan	T. Banguoğlu	H. R. Öymen
Eskişehir		İstanbul
İ. U. Aykurd		İ. A. Gövsa
İzmir		Kars
E. Çınar		F. Köprülü

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 1/174

Karar No. 7

18 . XII . 1943

Yüksek Reislige

Orta Öğretim Okullarında yardımcı öğretmen çalıştırılması hakkındaki 2624 sayılı kanunun müddetinin beş yıl daha uzatılmasına ve ikinci maddesinin tadiline dair Maarif Vekillğine hazırlanan ve Başvekâletin 6 . XII . 1943 tarih ve 6/4043 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Encümenimize tevdi buyurulmakla Maarif Encümeni mazbatasıyla birlikte ve Maarif Vekili Hasan Ali Yücel hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Memlekette orta öğretim dâvasının halli için daha esaslı ve geniş tedbirler alınması lüzumlu bulunmakla beraber bugünün şartları ve mali imkânlarıyla eleman noksanlığı karşısında 2624 sayılı kanunla Maarif Vekillğine verilen yardımcı öğretmen kullanmak salâhiyetinin beş yıl daha uzatılması Encümenimizce de yerinde görülmüştür. Maarif Encümeni mazbatasında tafsil olduğu üzere orta öğretim meselesinin bir gelişme plânına bağlandığı ve mali imkânlar içinde seneden seneye tatbik edileceği Maarif Vekilinin şifahi izahlarından anlaşılmiş ve maksadı gayeye uygun şekilde sağlayamayacağı şüphesiz bulunan bu muvakkat tedbirin de bu suretle ortadan kalkacağı anlaşılmiştir.

Ağırlaşan hayat şartlarının yardımcı öğret-

menler üzerindeki tesirini hafifletmek maksadıyla hazırlanan 2 nci madde Encümenimizce de aynen kabul olunmuştur.

Üçüncü ve dördüncü maddelerinin yazılış şekli değiştirilmek suretiyle kaleme alınan lâyiha Umumî Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reislige sunulur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Tokad
I. Eker	T. Coşkan	H. N. Keşmir
Kâtip		
İstanbul	Antalya	Aydın
F. Öymen	N. E. Sumer	Gl. R. Alpman
Bitlis	Çanakkale	Diyarbakır
B. Osma	S. T. Arsal	R. Bekit
Edirne	Giresun	Giresun
M. N. Gündüzalp	M. Akkaya	A. Sayar
İsparta	İstanbul	Kayseri
M. Karaağaç	H. Ülkmen	F. Boysal
Kütahya	Manisa	Mardin
H. Pekcan	F. Kurdoğlu	R. Erten
Rize	Tokad	Trabzon
T. B. Balta	R. A. Sevengil	M. S. Anamur
Yozgad	Yozgad	Zonguldak
S. İçös	A. Sungur	E. Erişirgil

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Orta Öğretim Okullarında yardımcı öğretmen çalıştırılması hakkındaki 2624 sayılı kanunun müddetinin beş yıl daha uzatılmasına ve ikinci maddesinin tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Orta Öğretim Okullarında yardımcı öğretmen çalıştırılması hakkındaki 20 . XII . 1934 tarih ve 2624 numaralı kanunun evvelce 3299 ve 3976 sayılı kanunlarla uzatılan yürürlük müddeti 26 . XII . 1943 tarihinden başlamak üzere beş yıl daha uzatılmıştır.

MADDE 2. — 2624 sayılı kanunun ikinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yardımcı öğretmenlerin vasıfları, tâyin şartları ve aylık ücretleri İcra Vekilleri Heyetince tâyin olunur. Yardımcı öğretmenlerden lise veya muadili bir tahsil görmüş olanlara verilecek ücretler ayda (75) liradan ve yüksek tahsilini bitirmiş olanlara verilecek ücretler (85) liradan çok olamaz. Bu ücretler tatillerde kesilmez.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmü neşri tarihinden başlar.

MADDE 4. — Bu kanun hükmünü Maliye ve Maarif Vekilleri yerine getirir.

12 . XII . 1943

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	A. R. Türel	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	S. Day	F. Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
	S. H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Tl. V.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Orta Öğretim Okullarında yardımcı öğretmen çalıştırılması hakkındaki 2624 sayılı kanunun müddetinin uzatılması ve ikinci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin teklifinin birinci maddesi aynen.

MADDE 2. — Hükümetin teklifinin ikinci maddesi aynen.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden mer'îdir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Maarif vekilleri memurdur.